

Nota ter aanbieding subsidieregeling

Aan: MOCW

Erfgoed en Kunsten

Van

[Redacted]

Datum

20 mei 2025

Referentie

51939304

Bijlagen

- Ontwerp-wijzigingsregeling Subsidieregeling indemniteit bruiklenen
- Brief aan TK
- R2025-020 Staatssteunchecklist verlenging Subsidieregeling Indemniteit Bruiklenen 2016

nota

Verlenging Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2016 met 5 jaar (2026 t/m 2030)

Aanleiding

De Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2016 is in 2025 met een jaar verlengd tot 1 januari 2026 in verband met het feit dat de evaluatie van de regeling toen nog niet gereed was. Deze evaluatie is inmiddels afgerond.

Op 23 mei a.s. worden de resultaten van de evaluatie en het bijbehorende toetsingskader risicoregelingen in de MR behandeld en vervolgens aan de TK aangeboden. De evaluatie toont aan dat de indemniteitsregeling een belangrijk instrument is voor de musea in Nederland om grote, tijdelijke tentoonstellingen te organiseren en daarmee cultuurbezoek te stimuleren, reden waarom aan de TK wordt aangekondigd dat de indemniteitsregeling zal worden verlengd met 5 jaar t/m 31 december 2030.

Intern afgestemd met
WJZ en FEZ

Aantal pagina's
4

Hierbij wordt de verlengingsregeling aan u voorgelegd ter aanbieding aan de TK (voorhangprocedure).

Gevraagde besluit

U wordt gevraagd:

- akkoord te gaan met bijgevoegde regeling maar deze nog niet te ondertekenen (omdat sprake is van verlenging van een subsidieregeling, mag de regeling niet worden gepubliceerd voordat de TK 30 dagen de tijd heeft gekregen om op het ontwerp te reageren),
- de brief te ondertekenen waarmee het ontwerp aan de TK wordt gezonden (na verstrijken van de termijn wordt de regeling nogmaals aan u voorgelegd, dan ter ondertekening).

Samenvatting van de regeling

Het organiseren van internationale tentoonstellingen met kostbare voorwerpen uit buitenlandse collecties is kostbaar, gelet op de hoge verzekeringspremies. Deze regeling maakt het voor museale instellingen aantrekkelijker kostbare voorwerpen tentoon te stellen die niet uit de eigen collectie komen.

Op grond van deze regeling kan een indemniteitsverklaring door het Rijk worden verstrekt. Een dergelijke verklaring houdt een voorwaardelijke aanspraak op subsidie in, onder opschortende voorwaarde van schade of verlies aan bruiklenen van derden. Daarmee kunnen musea korting krijgen van verzekeraars op de verzekeringspremies voor tentoonstellingen. Het Rijk verleent indemniteit tot de

eerste 30% van de verzekerde waarde. De regeling kent een plafond, dat het maximale totale indemniteitsbedrag bepaalt waarvoor het Rijk op enige moment garant kan staan. Deze zogenoemde 'indemniteitsgaranties' worden verstrekt op basis van de Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2016.

Datum
20 mei 2025

Deze nota bevat een bijlage met de afwegingen die zijn gemaakt bij de totstandkoming van de regeling.

Bijlage met informatie over de regeling

Datum
20 mei 2025

1. Wat is het probleem en de aanleiding voor de subsidieregeling?

De reden voor wijziging van de huidige regeling is dat deze conform art. 14 van de regeling zal vervallen per 1 januari 2026. De regeling stelt de museale sector in staat gebruik te maken van indemniteit om zo grotere, internationale tentoonstellingen te kunnen organiseren die meer publiek trekken. Het gebruik van de regeling is in 2024 geëvalueerd waaruit blijkt dat de regeling in de sector wordt gewaardeerd en gebruikt wordt door uiteenlopende musea uit het hele land.

Conform de huidige regeling worden aanvragen die aanvang na de vervaldatum van de regeling geweigerd. Indemniteitsverklaringen voor de periode vanaf 1 januari 2026 kunnen thans dus niet verleend worden.

2. Wie zijn betrokkenen?

- De RCE voert de regeling uit;
- De directie E&K is verantwoordelijk voor de beleidsinhoudelijke keuzes;
- FEZ bewaakt het garantieplafond;
- Musea maken gebruik van de indemniteitsregeling en kunnen hiermee korting bedingen op de verzekering van bruiklenen uit buitenlandse en particuliere collecties voor hun tijdelijke tentoonstellingen;
- Verzekeraars sluiten de verzekering en/of bieden musea daarbij korting als het Rijk garant staat en het 'premier risque' draagt.

3. Wat is het doel van de subsidieregeling?

Het doel van deze wijzigingsregeling is verlenging van de subsidieregeling met een periode van vijf jaar.

4. Waarom een subsidieregeling en geen ander instrument?

Deze regeling betreft een verlenging van een reeds bestaande subsidieregeling.

5. Wat is de grondslag voor de subsidieregeling?

De Subsidieregeling indemniteit bruiklenen 2016 vindt zijn grondslag in artikel 4 van het Besluit op het specifiek cultuurbeleid.

6. Bestaat een risico op ongeoorloofde staatsteun?

Er is geen risico op ongeoorloofde staatsteun. De activiteiten wijzigen materieel gezien niet. De wijziging ziet enkel op het verlengen van de looptijd met vijf jaar.

Gelet hierop blijft de conclusie over staatsteun in de direct voorafgaande aanbiedingsnota van 11 november 2024 met Prozanummer 46513465 gehandhaafd.

Zie voor de uitgebreide staatsteunanalyse de bijgevoegde staatsteunchecklist met nummer R2025-010.

7. Van welk USK-arrangement is sprake en hoe is de verantwoording?

Er is sprake van een bijzondere verantwoording die hoort bij deze bijzondere vorm van subsidie (namelijk via een garantie). In deze wijze van verantwoording die valt binnen de systematiek van het Uniform Subsidiekader wordt niets aangepast.

Datum
20 mei 2025

8. Risicoanalyse

Aan de subsidieregeling wordt een laag risicoprofiel toegekend.

Het document voor het controlebeleid (prozanummer 47921758) wijzigt in het geheel niet vanwege de verlenging. Het document voor de risicoanalyse (prozanummer 47921656) is geactualiseerd ten aanzien van de looptijd van de regeling maar dit leidt niet tot aanpassing van de conclusie van de risicoanalyse. Het risicoprofiel blijft gelijk.

9. Wat zijn de kosten?

De voorgestelde wijziging van de regeling is budgetneutraal. Indien een instelling voldoet aan de voorwaarden van de regeling wordt indemniteit per beschikking verleend. De beschikking bevat geen subsidiebedrag. De verlening is dus budgetneutraal. Wel kan de instelling dankzij deze beschikking korting krijgen bij de verzekeraar. Een deel van het Museaal Aankoopfonds is gereserveerd voor het onverhoopte geval er schade zou ontstaan.

Helaas heeft zich begin dit jaar een diefstal voorgedaan bij het Drents Museum. De schadeafhandeling hiervan loopt nog.

10. Verlenging van de regeling en de diefstal in het Drents Museum in Assen.

Het Drents Museum in Assen heeft ook gebruik gemaakt van de indemniteitsregeling en is getroffen door een gewelddadige diefstal. De diefstal op 25 januari 2025 van een aantal gouden topstukken uit het Drents Museum van de tentoonstelling Dacia – Rijk van goud en zilver was een zeer aangrijpende gebeurtenis voor alle betrokkenen in Nederland en Roemenië. De hoop is nog steeds dat dit belangrijke cultureel erfgoed teruggevonden wordt. Daar is alle inzet op gericht. In verband met de roof wordt bezien hoe de feitelijke uitvoering van regeling verder verbeterd kan worden ten aanzien van de informatievoorziening en veiligheid.

11. Overige aspecten/planning

De planning is dat deze wijzigingsregeling op de eerst mogelijke datum wordt gepubliceerd in de Staatscourant, waarbij wordt afgeweken van het vaste verandermoment (VVM).

De museumsector dient zo spoedig mogelijk duidelijkheid te verkrijgen over het verlengen van de regeling. De huidige indemniteitsregeling vervalt per 1 januari 2026 en aanvragen voor indemniteit die aanvangen vanaf 1 januari 2026 worden op grond van de huidige regeling geweigerd.